

AZOH: Urmu gölünün qurumaq təhlükəsi getdikcə artır. Artıq göldə suyun səviyyəsi son yüz ildə minimum həddə çatıb. Bu barədə məlumat verən Qərbi Azərbaycanın İtraf Mühiti Qoruma Departamentinin məsulu Həsən Abbasnejad bəyanlayıb ki, hazırda Urmu gölünün 53 faiz hissəsində suyun səviyyəsi aşağı düşüb. O bildirib ki, quraqlıq, havanın istilənməsi, buxarlanma və s. hallar davam edərsə, gölün durumu bəhrənəviyyətinə çatacaq.

Xatırladaq ki, Urmu gölü Güney Azərbaycanın qüzey-qərbində və Xəzər dənizinin güneyində yerləşir: "Güney Azərbaycanın ən böyük gölü olan bu göl dünyanın ikinci duzlu gölü kimi 1984-cü ildə YUNESCO-da təbii xəzini kimi tanınır. Ancaq Güney Azərbaycanın təbii tarazlığını qoruyan Urmu gölü son illərdə fərsəvovinst rejiminin apardığı məqsədyönlü siyasət nəticəsində qurumaq təhlükəsilə qarşı-qarşıya qalıb.

Belə ki, əkinə yararlı torpaqların suvarılması üçün göllə axan təbii çayların istiqamətinin dəyişdirilməsi, çaylar üzərində xeyli sayda su bəndlərinin tikilməsi, gölün üzərində Təbrizli Urmu Dənizini birləşdirən kəmərinin çəkilməsi və s. nəticəsində hazırda göldə suyun səviyyəsi 7 metr aşağı düşüb. Bu gəstirici işə kritik normadan 2 metr aşağıdır. Bəlgədə 17-si tikilməkdə olan 21 bənd var. 5200 kvadrat kilometr sahəsi olan Urmu gölündə hazırda hər litr suda 330 qram duz məvcuddur. Bu rəqəm əvvəlki 160-170 qram təqil edilb. Eyni zamanda Urmu gölünün 150 hektarı artıq duz səhrasına çevrilib. Hətta müxtəssislər də ciddi tədbirlər gərülməyi təqdirdə gölün 6-7 il ərzində yer üzündə silinməyi bərdə xəbərdarlıq edirlər. Bu da ərazinin tamamilə səhraya çevrilməsinə və müxtəlif problemlərin yaranmasına gətirib çıxaracaq. 102 adası olan Urmu gölü flaminqo və aq pelikan kimi bir çox kəçəri quşların yaylağı olmaqla bərabər, dünyanın nadir və qiymətli su canlılarından olan artmianın yağı məskənidir. Ekoloji qeydiyyata gər, Urmu gölündə 546 növ bitki məvcuddur. Hazırda göldə yaanan bu bəhrənəviyyə artmianın, bir çox quşların sayının azalmasına səbəb olub və onların nəslinin kəsilməsi təhlükəsini artırıb. Urmu gölünün suyunun çəkilməsi duzlaqların ortaya çıxmasına səbəb olub. Küllüklər vasitəsilə İtrafa yayılan duzlar həm insanların səhhətinə ciddi mənfə təsir gəstirir, həm də əkin sahələrini yararsız hala salır. Bununla da Güney Azərbaycandakı münbit ərazilərin ekoloji tarazlığı pozulur.

Qeyd edək ki, 1930-cu illərdə İran əhəlinin İrəfinə Rezayə adlanırdı, lakin gölün siyasi məmisi bundan daha əvvəlki bəllənib. Onun adına ilk dəfə olaraq eramızdan əvvəl 9-cu əsrdə Akkad krallarının salnamələrində rast gəlinir. Azərbaycanı işğal etmiş monqol xanı Hülakünün də məzarı gölün onlarca adasından birindədir.

XALQ CEBHESİ

